СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ОБРАЗОВАНИЕ С НАУКА“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението /	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1	**проф. Бойко Рангелов, МГУ по ел. поща**	В съответствие с Приложение1 да бъдат добавени следните дейности, свързани с въвеждането на учебен предмет „Изкуствен интелект“ както в масовото обучение на учениците от средното образование, така и с целева насоченост към учениците от началното образование (в моите представи, Програмата предоставя подобни възможности): 1. Незабавно разработване на програми за обучение, както и практическо обучение на учителски кадри на всички нива, за преподаване на основни положения от развитието и използването на изкуствен интелект от учениците. Ако това не бъде направено сега (тематично и организационно) – учениците и без това ще използват изкуствен интелект в подготовката си (или пък само за разработване на теми и решаване на тестове по различните предмети). Самодейността на учениците в този план, едва ли е най-полезното нещо, което може да бъде постигнато. 2. Адаптиране на сложната материя от тематиката за изкуствен интелект в опростен и понятен за учениците материал, който да бъде включен в обучението на	Не се приема	Въвеждането на нови учебни предмети в средното образование не е в обхвата на настоящата програма. В допълнение, по други инициативи БАН и редица висши училища са изградили партньорства със средни училища, въвеждащи предмета „изкуствен интелект“ като част от профилираното обучение.

		всички нива в училищата. 3. Използване на кадрите от БАН и ВУЗ за адаптация на сложната материя в понятен и разбираем вид – за учителите и учениците от средните училища (а защо не и в началното училище).		
2	**Aziti – Портал за обществени консултации, 16 май 2024 г. 20:11:36 часа**	***Нова национална програма „Образование с неуки“*** Моля да разработите и една нова национална програма „Образование с неуки“ за и с • неграмотен, невежа, невежествен, неначетен, необразован, непросветен, безпросветен, ненаучен, прост, ограничен, назадничав • неопитен, несръчен • необучен, невеж активно действащи лица/персонажи и персонал. Реализацията на дейностите в Програмата ще допринеСЕЕ за: развиване на трудови навици развиване на навици за самообучение събужане на любопитството развиване на иновативно мислене развиване на преприемачески дух ...	Не се приема	Няма мотивирано предложение.

3	**Aziti - Портал за обществени консултации, 18 май 2024 г. 11:32:55 часа**	***Анализ на тенденции*** В навечерие на простестите във висшите училища може би трябва да се разшири обсега на анализа на тенденциите в средното образование с анализа на тенденциите във висшето образование. В този контекст ви препоръчквам да разлистите трудовете на Хана Арендс Vita activa и запознаете с нейната дефиниция за видовете труд - arbeiten, herstellen, handeln Може да инициирате и една актуализация на нюансите на трудовата дейност, стъпвайки на следните синоними - tun, machen, schaffen, werken, gestalten, agieren, walten, leisten, wirken, gelten, konsumieren и техните свързани производни Mache/Macht, Schaff/Schaft, Werk/Werksleitung, Gestalt/Gestaltung, Agio/Agitator, Verwalter/Verwaltung, Wirkung/Wirklichkeit, Geltung/Geld, Konsum/Konsument, ...	Не се приема	Няма мотивирано предложение.
4.	**Aziti - Портал за обществени консултации, 27 май 2024 г. 16:30:21 часа**	1. Допустими бенефициенти да се допълнят с университетски и институтски библиотеки. 2. Работата на Ученическия институт на БАН ли се има предвид, след като БАН е водещ партньор?! Важна част от научния труд е **самостоятелният** труд! Искам да Ви обърна внимание, че БАН подкрепя изговянето на самостоятелни научно-изследователски проекти и провежда дейности в подкрепа на тази	Не се приема Не се приема	Партньорите по програмата са определени съгласно придобит опит за изпълнение на дейностите, включени в програмата. Библиотеките не са самостоятелни юридически лица и могат да участват чрез съответните университети и институти. Коментарът не съдържа предложение.

		самостоятелна работа. Защо ли?!		
		3. Предложените дейности по програмата "Образование с наука" от части се припокриват с дейностите за участниците в олимпиадите и занимания по интереси (например 7.2). Центровете за личностно развитие и към днешна дата предлагат школи за деца с изявени научни данни, или предлагаха преди десетилетия. Целта на програмата е да се възродят старите ТНТМ-а?! Нека да не забравяме как се записваха децата по времето на соца в тези клубове по интереси, - информацията се предаваше само от уста на уста, а записването ставаше с връзки, с дебели връзки, с още по-дебели връзки..	Не се приема	Коментарът не съдържа предложение.
		4. Предоставянето на специален бюджет на центровете за личносто развитие из страната с цел да канят университетски преподаватели ще допринесе за постигнето на голяма част от поставените и изложените в програмата цели. Целево посещение в университетска лаборатория или провеждането на лекции в университета може да е част от дейността на центровете за личностно развитие, като на лекциите може да се канят и "външни" лица. Сътрудничеството с центровете за личностно развитие за разпространяване на информация също може да се използва с цел достигане до повече млади хора. Провеждането на детски университети по западен пример, лекции на университетски преподаватели но на разбираем за децата език, може да бъде актернатива	Не се приема	Дейностите на програмата не се припокриват с други, финансирани от МОН, дейности.

		за предоставяне на по широк достъп с цел професионална ориентация. Тези леции за деца са свободно достъпни.		
		5. Голяма част от предложените дейности не са с фокус нуждите на ученика и студента, а отново фокусът е върху преподавателите и развиването на техните умения да работят с днешното поколение. 50те стажа по 7.3. за цялата страна са недостатъчни и може да се очаква да бъдат разписани за "наши деца". Алтернатива - стажовете може да се предвидят като награда за отличените в олимпиади и състезания.	Не се приема	Лимитирането на стажове до малко на брой ученици, с които институтите и университетите вече работят активно, не отговаря на целите на програмата.
		6. Всички изготвени материали по програмата (вкючително по 7. 7) да се качват онлайн и да са със свободен достъп. Провеждането на курсове, семинари и лекции да е с опция в онлайн среда - виж опит на БАН от 2022 година. Видеозаписи от тези събития (вкючително по 7.4. и 7. 8) да се качват например в ютуб и да са със свободен достъп.	Приема се по принцип	Всички подготвени материали по програмата ще бъдат общодостъпни на разработения уебсайт.
		7. В рамките на програмата трябва да се изключат дейностите познати ни от финансирането на олимпиади и занимания по интереси, а да се надградят и разширят в сферата на дейности по създаване на научно-изследователски проекти като за целта се включат университетски преподаватели от цялата страна и работят с деца от цялата страна. Подобна практика има в някои европейски страни, където изготвянето на такива проекти е модул от матурата за получаване на диплома за средно	Не се приема	В програмата са заложени дейности, отнасящи се до развитие на изследователското и проектно-базираното образование на различни нива в средното образование, които ще се реализират на територията на цялата страна.

		образование. За да се насърчат младите хора да се занимават с наука и да се разшири дейността на Ученическия институт на БАН, при изготвяне на условията за участие бих обърнала специално внимание на децата на научните работници. За тях бих предвидила участие единствено и само в групов проект, а не в индивидуален. Няма да се впускам в обяснения защо...		
5.	**ИПАЗР „Н. Пушкаров“ – получено чрез деловодната система (18-248/ 11.06.2024) и по ел. поща**	Становище на ИПАЗР „Н. Пушкаров“ Базирайки се на формулираната обща цел на Националната програма „Образование с наука“, а именно „Положителна трансформация в средното образование чрез използване на потенциала на академичните среди в България в дейности с научноизследователско, иновационно, педагогическо, аналитично и логистично значение за училищната практика“ считаме, че участието на паучноизследователските институти от ССА в реализация на програмата е еднозначно регламентирано. В националната програма, обаче, като допустими бенефициенти са посочени само институти и други звена на БАН, акредитирани висши училища по чл. 85, ал. 1, т. 7 на ЗВО, обсерватории, музеи и планетариуми, което автоматично изключва участието на звена от структурата на ССА в реализация на програмата. Предлагаме да се предприемат необходимите стъпки за урегулиране на казуса и включването на институтите от ССА в раздела „Допустими бенефициенти“.	Приема се	Отразено в текста на програмата

6.	**проф. дфзн Георги Райновски, Декан на Физически факултет – получено по ел. поща 11.06.2024 г., 17:22 часа**	От името на Физическия факултет (ФзФ) на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ бих искал да заявя, че подкрепяме създаването на Национална програма „Образование с наука“ и виждаме в нея ключов инструмент за привличане на интереса на ученици към кариера в природните науки като цяло и в към физическите науки в частност. Считаме, че предложените дейности са адекватни за постигането на предложените цели. Обръщаме внимание, че сме съгласни и подкрепяме изрично необходимостта от школи и кръжоци за ученици. Това важи особено за ученици, които не са олимпийци по съответните науки и имат рядък или никакъв достъп до научна инфраструктура и срещи с учени. Изключително важно е всички български младежи да бъдат приобщени към науката и да се засили интересът им към природните науки в максимално голяма степен. В тази връзка считаме, че Софийският университет „Св. Кл. Охридски“ подходящо е посочен като координатор по отношение на дейностите за популяризация на науката. Опитът на Физическият факултет, а и на другите факултети, ще позволи прилагането на успешните и доказани добри практики в изпълнение на ефективна комуникационна стратегия, достигаща до всички ключови целеви групи.	Не се приема	Програмата ще се изпълнява на три дванадесетмесечни етапа в периода до 30.09.2028 г. като средствата ще се предоставят от МОН съответно през лятото на 2024 г., есента на 2025 г. и в началото на 2027 г. Предоставянето на средства за втория и третия етап ще става след одобрение на отчета за предходния етап, за което се изисква технологично време и което води до изместване на финансирането във времето.

		За да бъдат постигнати всички цели в програмата, е нужна адекватна и дългосрочна подкрепа. В тази връзка, виждаме нужда от корекция в текста на проекта на Решението на Министерски съвет и на програмата, тъй като в момента тя е за 5 (пет) години (2024-2028 г.) с ежегодно отчитане, но бюджет за третата и петата година липсва. Предлагаме бюджетът на програмата да бъде увеличен и тези две години също да получат финансиране от по 1 250 000 лева всяка. Това ще увеличи бюджетът на програма от 3 600 000 лв. на 6 100 000 лева. Подобна стъпка ще покаже извън всякакво съмнение твърдото намерение за адекватна подкрепа на връзката образование-наука.		
7.	**проф. ем. дфн Веселин Петров, и гл. ас. д-р Веселина Качакова, Институт по философия и социология, БАН**	Поясняват дотук изпълняваните от тях проекти. Включването на екипа на проекта като бенефициент към Програмата ще позволи разширяване и обезпечаване на дейности, които ИФС-БАН не може да организира самостоятелно, като: летни школи с участието на учители и ученици, създаване на дигитални наръчници и видеоуроци, обучителни семинари и разширяване на дейността на лабораторията за иновативно обучение. Реализацията на така заложените дейности и очаквани резултати ще допринесат пряко за постигане на очакваните резултати на Програмата и за издигане на престижа на българското образование. Предлагат включването на екипа от ИФС-БАН сред бенефициентите на Програма „Образование с наука“ при ангажимент за изпълнение на следните	Приема се по принцип	ИФС-БАН е сред допустимите бенефициенти на програмата, но съгласно условията на т.6 „Бенефициенти“. Следва обаче да се има предвид, че съгласно т.13 „Демаркация“ не е допустимо финансиране на проекти, вече финансирани по национални и международни програми. Програмата финансира научни и изследователски подходи в образованието и по тази причина, включването на предлагания „Образователен подход, основан на ценности“ се нуждае от допълнителен анализ и аргументация.

		индикатори за тригодишния период на програмата: - брой обхванати ученици на национално ниво – 240 - брой обхванати учители на национално ниво – 80 - брой обхванати училища на национално ниво – 5 - брой проведени летни школи на национално ниво – 1 - брой научни и научнопопулярни публикации – 5 (отделно от заложените 15 по проекта към ИФС) - брой дигитални образователни материали (наръчници) – 3 - брой специализирани мултимедийни материали (видеоуроци) – 30 Предлагат осигуряването на допълнително финансиране в размер на 200 000 лв. годишно или 600 000 лв. за тригодишния период при спазване на изискванията за допустими разходи ще допринесе за достигане до заложения брой учители и ученици за по-ефективно и технологично обезпечено изпълнение на предвидените дейности за създаване на образователни материали.		
8.	**доц. д-р Светослав Георгиев, директор на Геологически институт „Страшимир Димитров“ –**	Включването на ГИ-БАН към консорциума, който ще бъде сформиран за изпълнението на Програмата, ще допринесе за изпълнението на следните специфични цели: Цел № 1: Увеличаване достъпа на учениците до качествени и разнообразни извънкласни дейности с научен и иновационен характер и включване на училищата в екосистемата на гражданската наука. Цели № 4,	Приема се по принцип	ГИ-БАН е сред допустимите бенефициенти на програмата, но съгласно условията на т.6 „Бенефициенти“. Предложението за включване на изнесена преподавателска дейност сред природни обекти е предвидено в дейностите по програмата, отнасящи се до изследователското обучение, школите и

	БАН; чрез деловодната система (09-121/12.06.2024)	№ 5 и № 6: 4. Подобряване на образователната среда в българските научноизследователски летни школи за ученици, включително чрез подобряване на материалната база и обогатяване на тематиката им; 5. Създаване на трайни връзки между академичните среди и средните училища; 6. Повишаване на интереса към академична кариера и информираност на обществото по ключови научни теми. ГИ-БАН може да участва успешно в реализиране на дейностите по т. 7.1, 7.4, 7. 5 и 7.8 от програмата.Предлагат следната редакция и допълнение към текста на т. 7.5 от дейностите по Програмата: 7.5 Създаване на мултимедийно съдържание за целите на образователния процес и изнесена преподавателска дейност в музеи, институти, обсерватории, планетариуми и в природата. Развитие на утвърдените центрове за извънкласни дейности – музеи, обсерватории, клубове и др., които безспорно имат опит, но не задължително и ресурси за модернизирането на формите на преподаване и координацита със заинтересованите ученици и училища в рамките на формалното образование. Модернизиране на ресурсите, логистична подкрепа и подкрепа за създаване на нови образователни материали с цел да се намали неравномерният достъп до качествено STEM образование по географски причини. Развитие на изнесена преподавателска дейност сред природни обекти.		популяризационните дейности..